



Member of:

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voices" Pu-
blishing Co., 1255 Queen St. W., Toronto.
LE. 6-2135. — Printed by Litera Printing
Co., Toronto. — Subscription: Canada
\$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Ottawa, and for payment of postage in cash.
Saturday, November 16, 1963. Authorized as second class mail by the Post Office Department, No. 44 (342.) Vol. IX.

Z PROJEVU A. CEKOTY K 28. ŘÍJNU

Antonín Cekota jako slavnostní řečník na vzpomínkové oslavě 28. října v Torontě se zastavil nejprve u otázky po smyslu tohoto dne pro nás v Kanadě, když demokratická československá republika přestala už existovat její lid ztratil svobodu. Řečník neopakoval obvykle podání historie tohoto dne a roli, jaké hráli v něm vynikající mužové naší novodobé politické historie. Pokusil se spíše o pohled na historické síly, které vedly ke zrození svobody našeho národa — rovněž i na síly, které vedly k její ztrátě po 20 a 30 letech později. Z toho všeho se snažil vedly k její ztrátě po 20 a 30 letech později. Z toho všeho se snažil najít poselství platné nejen pro nás Čechoslováky, ale též, což je daleko obtížnějším úkolem, i pro naše kanadské spoluobčany.

Jaká je tedy tato lekce 28. října? Řečník citoval anglického básníka Dunne z 16. století že nikdo není ostrovem sam sobě. Svoboda, které se tu v Kanadě těšíme, je výslednicí úsilí predešlých bojů za svobodu takřka všech národů. Svoboda není však automaticky zaručena. Může být zachována jen velkým úsilím zvnitřku, i když přátelská podpora zvenčí je též důležitý prvek.

Politický osud Čechů a Slováků byl určen především u Čechů jejich blízkostí a spoližitím s Němci; pro Slováky jejich spoližitím s Maďary. V nejnovejší době oba národy Československa jsou ovlivňovány bezprostřední blízkostí Ruska. Kanada má v tomto určité období s Československem: síly ze sousedství utvářejí ve velké míře její budoucnost.

Češi a Slováci již před 1000 lety narazili na nesmírné překážky pro svůj samostatný politický rozvoj. Slováci žili téměř 1000 let pod maďarským otroctvím. Češi si bytí uhájili, ale prošli dvěma tvrdými zkouškami. Jednou v 15. století, když se pokusili do národní nezávislosti zahrnouti požadavky svobodné bohoslužby, tak jak je pojímána v každé svobodné zemi dnešního světa. Za svůj vítězný boj zaplatili však velkou cenu. Druhá část tohoto zápasu byla vybojována o dvě století později, tentokrát se úplnou porážkou a nejtragičtějšími následky: ztrátou téměř dvou třetin obyvatelstva země a odchodem nejlepších svých synů do ciziny. V moderní době jsou dvě období: rok 1939 a 1948.

Historický zázrak, že si Češi a Slováci udrželi svůj národní charakter, přesto že byli obklopeni národy desítkrát početnějšími, je možno vyložit jako výsledek jejich boje a soupeření se sousedy. Tento boj nebyl vždy jen vojenské povahy, ale soupeření bylo i v práci, vzdělání, a ve všem úsilí vytvořit svou vlastní individualitu. Zvláštní houževnatost Čechů a jejich neúnavné úsilí pracovní se snad dá vysvětlit jen tím, že Němci žili po staletí v jejich sousedství a tlačili na ně. Snad to bylo konec konců i v plánu Prozřetelnosti, že vše se obrátilo v dobré, že totiž mocní odpůrci byli pro vývoj lepší než slabí přátelé — pokud ovšem tito nepřátelé nepropadli cele zlobě a nestali se vrahy. Snad zvláštní charakteristika Slováků — jejich bohatý citový život, vyjádřený tak krásně v jejich písních a celé kultuře — by nikdy nebyl takový bez všeho utrpení které se jim dostalo se strany Maďarů. Síly utvářející národní charakter v takovém postavení pracují sice zvolna, ale bez přestání. Kdo ví co se může vynořit z utrpení a potlačení svobod, jimž jsou vystaveny nyní naše národy v ruském koloniálním područí. Podle všech zkušeností z minulosti Češi i Slováci vyjdou z dnešních zkoušek zdatnější a silnější. Můžeme být naprosto jisti, že jejich probení nepotrvá navždy. Jejich osvobození vzejde z prvé řadě ze sil, jež jsou v činnosti už dnes — z nich nejsilnější je mládež a vzdělání. Tento proces osvobozovací se nám může zdát zblouhavý, ale my všichni dobře známe slova básníka Jana Kollára: "Co sto bludných věků chystalo, zvrtné doba."

Jaké je tedy poselství pro Kanadu z tohoto čl. příkladu země, která je vzdálena 4000 mil; země, která měla svou svobodu a ztratila ji? Přes svou nesmírnou rozlohu je Kanada jen středním státem, co se týče počtu obyvatelstva. Její obyvatelstvo je značně nesourodé. Kanada má mocné sousedy: Spojené Státy a za zkrácenými vzdálenostmi polárních oblastí je to Sovětský Svaz. Velké mocnosti automaticky vyvíjejí tlak ve všech možných formách. Zvláště USA je neodmyslitelným faktorem kanadského života. Kanadané mají přijímat USA jako přátelské soupeře přirozené konkurenty. Národy mohou být zbaveny svobody nejen náhlým brutálním útokem fyzické povahy. Svoboda může též být ztracena nebo zničena pozvolna pouhou lhotejností. My všichni Kanadané máme pohlízet k USA jako k sousedu, který nás vybízí k soutěžení. Jsou dvě možnosti: buď přijmeme výzvu k soutěžení a vyrosteme v silnou zemi, anebo se spokojíme s druhou rolí jako k ní byly po prohrané občanské válce přinuceny státy amerického Jihu.

Především však chceme připomenout při dnešním shromáždění bratři a sester v rodné zemi. Naši odpůrci a zastánci potlačování svobody se domnívají, že tato situace spolu s jejich kariérami bude pokračovat navždy. Není to možné. Situace se mění už nyní na základě přirozeného vývoje. Hlavní sílu v tomto procesu představují jak už bylo zmíněno, mládež a výchova.

Současná tyranie potřebuje k udržení své moci opět sílu — její zdroj v současné době je ve vědě a poznání. Ale takto se ocitá v tomto dilemma: výchova mládeže zahrnuje v sobě rozvoj lidského myšlení a lidské osobnosti. Vzdělaný člověk chce však být svobodný a myslit pro sebe. Dvěře jednou otevřeny poznání nemohou už tak lehce být uzavřeny. Někteří z mladých lidí mohou být zaslepeni materiálními výhodami a kariérami, které se jim nabízejí, ale zdaleka ne všichni. Je dobře znám příběh Pokušení: "Toto vše se ti dostane, jestliže se mi budeš klanět a budeš-li mne uctívat". Ježíšova odpověď je však rovněž známa.

V srdci mládeže je něco moudřejšího než je pouhý chladný rozum nebo vypočítavost — je to něco, co se vzpouzí proti kompromisům, jedná-li se o svobodu. Vypočítavost a vychytralost jsou ve skutečnosti zřídka u kolebky svobody podobně jak tomu tak ani nebývá při počátku pravé lásky. V lidské přirozenosti jsou hlubší kořeny, z nichž tyto dva živly — láska a svoboda — vyrážejí: jsou to naše city a vášně. Tyto jsou pak základem naší naděje i naší víry.

Řečník v závěru se zmínil o situaci, v jaké ho nalezl 15. březen 1939, kdy byl zodpovědný za závodní rozhlas u firmy Batá ve Zlíně. Co měl tehdy říci, aby povzbudil 25.000 zaměstnanců onoho osudného rána? Zvolil tehdy slova Johna Masfielda v jeho básni "Zítřka" Stejná slova se nabízejí i dnes. Zde jsou v českém překladu:

ANGLIE A NĚMECKO POD NOVÝM VEDENÍM SIR ALEC DOUGLAS-HOME LUDVIG ERHARD

LORD, KTERÝ SE VZDAL TI
TULU A PROFESOR NÁRO-
DOHOSPODÁŘSTVÍ V ČELE
V L Á D

Macmillanova operace byla nejšťastnějším řešením nástupnického problému v anglické konservativní straně. Harold Macmillan se stal své straně v po sledních měsících spíš přítěží než čím jiným, ale způsob jeho odchodu nebyl nejsnadnějším problémem. Volba nástupce, anglicky záhadná, padla neočekávaně na Lorda Homea.

Lord Home, až do té doby ministr zahraničí, patří k jedné z nejzámožnějších a nejstarobylších skotských rodin. V politice je už dlouhou řadu let. Byl na scéně už v době Mnichova a i když jeho role v oněch dnech není příliš závažná, nezdá se, že zastával naše stanovisko.

Jeho jmenování ministrem zahraničí se setkal s kritikou, ale jeho činnost ukázala značné schopnosti a "klid Angličana" i v neobtěžnějších situacích. Jako nový ministerský předseda a vůdce konservativní strany, Sir Alec bude potřebovat neje všechny své schopnosti a klid, ale i mimořádnou dávku štěstí.

Západní Německo vděčí za svoji záchrannou hospodářskou obnovu především Ludwigu Erhardovi, 66-letému profesoru národohospodářství, který má s Churchillem společnou alespoň jednu lásku: doutníky.

Erhardova práce až do konce druhé světové války byla především prací profesora, s Hitlerem nesouhlasil, ale různou shodou okolností přežil válku bez velkých nesnází.

Po válce byl Američany jmenován bavorským ministrem hospodářství a r. 1948 převzal ministerstvo hospodářství pro celou okupační Západní Německa.

V zahraniční politice Erhard, nový německý kancléř, zřejmě bude následovat politiku Adenauera, zvláště ve vztahu k USA a v poměru k NATU. Jeho postoj k Sovětskému svazu bude pravděpodobně elastičtější než postoj jeho předchůdce.

Za první pololetí letošního roku se přistěhovalo do Kanady na 3.500 Němců, 2.200 Řeků, 1.750 Portugalců, 1.500 Francouzů 1.100 Holanďanů, 600 Poláků, 550 osob z Egypta a j. Největší skupiny ovšem tvoří přistěhovalci z

SKANDÁL V E WASHINGTONU

Byl jednou jeden chudý chlapec jménem Bobby Baker. Ve čtrnácti letech Bobby Baker prodával sodovku někde v Jižní Carolině. Pak byl zaměstnán jako páže v americkém senátu, kde se stal oblíbencem nynějšího místopresidenta Lyndona Johnsona, a konečně sekretářem demokratického senátního klubu. Až potud typická historka v nejlepší americké tradici.

Jako sekretář senátního demokratického klubu Baker dostával 20.000 dolarů ročně. Jeho paní, zaměstnankyně senátní podkomise, měla roční příjem 11.000 11.000 dolarů. Na 31.000 dolarů ročně se dá slušně žít, i když Bakerovi mají pět dětí.

Ale Bakerovi žili víc než slušně. Ve skutečnosti Bakerovi žili takovým stylem, že různí lidé — dokonce i senátoři — za-

čli klásti otázky jako: jak si mohou dva domy v celkové hodnotě přesnou Bakerovi dovolit na 31.000 dolarů ročního příjmu vlastnit dva domy v celkové hodnotě přes 150.000 dolarů? Jak dokázal Baker se svým příjmem participovat v milionových transakcích?

Pak přišlo obvinění, že Baker přijímal peníze od různých společností, aby jim pomáhal získat vládní objednávky. Nějak do toho byla zapletena žena německého četaře a Washington má svůj skandál.

Korupce nebyla objevena ani Londýnem ani Washingtonem. Pokud je odhalována a pranýřována, demokracie přežije. Je však varovným symptonem nemoci, na níž nejedna civilizace zanikla.

Z TORONTA

Ukrajinské listy v Torontě varovaly své čtenáře před pokusy sovětských agentů získat kanadské občany ukrajinského původu k návratu do SSSR. V Moskvě byla totiž nedávno ustavena komise, která má navázat kulturní a jiné styky s bývalými sovětskými občany žijícími na Západě. Krátkovlnná vysílání z Moskvy se

věnují první a druhé generaci občanů, jejichž původ je na dnešním území SSSR.

Hudebním ředitelem Torontského Komorního Orchestru, který působí v Royal Alexandra Theatre, je p. Jacob Groob. Narodil se v Rusku a do Kanady přišel jako jednoletý. Studoval housle na torontské konservatoři a působil m.j. v Londýně a v New Yorku.

PRÍZNAČNÝ VTIP Z ČSSR

KSC se rozhodla zahájit nový nábor členů a na tajné schůzi bylo rozhodnuto vypsat ceny: kdo získá jednoho člena, bude smět číst zahraniční noviny. Kdo získá dva členy, smí chodit do kostela. Kdo získá tři členy, smí sám vystoupit ze strany a kdo získá čtyři, dostane písemné potvrzení, že nikdy ve straně nebyl. - FEC

JAN RUBEŠ VE FILMU

V Torontu je právě promítán v řadě biografů dětský film Walt Disneyho "The Incredible Journey", jehož hlavními hrdiny jsou dva psy a kočka. Ve filmu hraje a zpívá náš Jan Rubes.

KULTURNÍ OSTUDA

V zářijovém čísle literárního časopisu "Plamen" se dočítáme, že za stalinské éry, kdy kulturu v ČSR reprezentoval hlavně "ideolog" Václav Kopecký, byly katalogy veřejných knihoven posílány "nahoru" — a odtud se vrátily se zatřáskami tituly, které se musily vyřadit, aby čtenáři nevzalí úhony na předepsané komunické výchově.

Mezi autory, jejichž knihy se nesměly ve veřejných knihovnách půjčovat, byli např. Hemingway, Dostojevskij, Maurois, Huxley, Sinclair Lewis, Romain, Chesterton, Pirandello a mnozí jiní.

Oficiálně nebyla tato akce dodnes revokována. A tak jen v té veřejné knihovně, kde je iniciativní knihovník, který se nebojí, se zakázané knihy pomalu vrací do knihovnických přihrádek. ah.

ÚTEKY Z ČESKOSLOVENSKA

Není tomu dávno, co jistý majitel dánské dopravní firmy převzl do Rakouska tříčlennou rodinu jednoho svého zákazníka tím, že nákladním autem prorazil pohraniční závozy.

V těchto dnech se podobný případ opakoval, jenomže za mnohem dramatičtějších okolností. Dva českoslovenští vojáci, šofér a zámečník, prorazili 80 kilometrovou rychlostí nákladním autem troje závozy v pohraniční stanici poblíž Bratislavy, za silného ostřelování se strany pohraničních vojáků. Těsně za pohraniční budovou se však náhle otevřel předek chladiče a řidič ztratil vládu nad strojem. Nákladní automobil sjel do šest metrů hlubokého příkopu podél silnice, ještě na československém území. Přes to, že čs. pohraniční stráž celé okolí osvětlovala reflektory a pustila po stopě uprchlíků psy — podařilo se oběma uprchlíkům dostat se šťastně na území rakouské republiky, kde se ihned hlásili na bezpečnostní stanici.

Tyto dramatické úteky z Československa jsou nejlepším dokladem, že tzv. "změny" komunistického režimu u nás jsou pouhou fikcí a zbožným přáním těch, kteří o nich píší. Ve skutečnosti je život občanů u nás po destalinisaci stejně těžký a chmurný jako před ní.

KULTURNÍ PROFYLAXE

Poštovní novinová služba v Praze obstarává také dovoz časopisů z ciziny. Největší množství časopisů dochází, pochopitelně, ze Sovětského svazu. Celkem 550 tisíc výtisků (1390 titulů). Z ostatních socialistických zemí se dováží 238 tisíc výtisků (2539 titulů).

Ze svobodného světa se dováží do ČSR 8.916 titulů, tedy víc než šestkrát tolik jako ze Sovětského svazu, ale jen v počtu 60 tisíc výtisků. Jsou to po výtece odborné časopisy, které jdou jen do úřadů nebo studijních knihoven a výzkumných ústavů, kde jsou k dispozici jen úzkému kruhu komunisty pověřených excerptorů.

Pro soukromé osoby se časopisy z "kapitalistických" států neobjednávají. Jednak k vůli devisám, ale hlavně k vůli tomu, aby se nenakazili západní kulturou. Stejně jsou technici každou chvíli obviňováni, že jsou nekritickými obdivovateli západní techniky. ah.

ZÍTRA.

Oh — zatracení chlapi! Včera
šťvali nás jako stádo s hor
A jejich ocel v naše těla
se vpíjela jak vztekly mor,
Až zahnali nás do pevnosti,
slabý a zkrvavený sbor,
Ale zítra —
u živého boha zítra začneme znova.
Oh — rozbili nás v cáry včera
a rozehnali na stokrát
A celé odpoledne zněla
pohřební píseň u našich řad
V cárech a zmatku naše vlajky
přestaly v podvečeru vlát,
Ale zítra —
u živého Boha zítra začneme znova.
A nyní s vrchu temné věže
pohřební oheň rudě plá,
Kol našich mrtvých voskovice
na jejich těle zloba zlá
Vyryla stopy svého u vzteku
v zlomených srdcích bolest lká,
Ale zítra —
u živého Boha zítra začneme znova.
"The Collected Poems of John Masfield"
(Z angličtiny: Antonín Cekota)

"KATEŘINSKÁ ZÁBAVA" SOKOLOVNA SOBOTA 16 LISTOPADU V 8 HOD. VEČER

NA SOUKROMÉ ZEMĚDĚLCE JINÝ METR

Zemědělské komise a tajemníci místních národních výborů začínají rozepisovat plán výroby a nákupu pro soukromý sektor v zemědělství. Při této příležitosti zkušený redaktor slovenských "Rolnických novin" Jozef Inovecký upozorňuje, aby se letos nechovály zase tak macešsky k soukromým rolníkům jako loni.

Loni totiž došlo k velkým protestům v některých místech, protože MNV uložily soukromé hospodářství rolníkům příliš vysoké úkoly. Konkrétně uvádí, že např. v podhorské obci Priepasné v okrese Senica, byl r. 1963 každý hektar zatížen dobou 260 kg obilí a 90 kg masa. Takový předpis totiž dostalo tamější zemědělské družstvo. Na soukromé rolníky

měl však MNV jiný metr: Rolníci St. Minračinymu uložil dodat z každého hektaru 440 kg obilí a 160 kg masa. Rolníkovi Jánovi Durišovi uložil dodat z hektaru 425 kg obilí a 150 kg masa atp.

Nejen to však, také při rozdělování průmyslových hnojiv se měří dvojným metrem, tvrdí redaktor Rolnických novin. Soukromí rolníci mají přiděly směsně nízké a i ty jim v nákupním a zásobovacím podniku často nechtějí vydat, až prý splní dodávku obilí...

Čert vem hnojiva, když je zrno nedostatečně vyhnojené půdě — poznamenává rozhořčeně redaktor Rolnických novin a žádá o rovnoprávnost pro všechny zemědělce.

A. H.

AMERICKÁ DIVIZE LETECKY PŘEPRAVENA DO EVROPY

Pavol Hurban

Spojené štáty připravují dramatickou ukázkou pohotovosti v hromadné a rychlé preprave posíl do strategických oblastí v zámoří.

Na budoucí měsíc, v rozpětí troch dní, přestahují letadly z Texasu do západního Německa celou pancéřovou divizi: 13.000 mužů v plné bojové pohotovosti a z 1500 příslušníků pomocných jednotek. Podle ministra národní obrany Macnamary půjde o největší jednotlivý manéver v dějinách zámořské vojenské letecké prepravy...

Hromadné prepravy divízie sa zúčastní 240 ťažkých vojenských dopravných lietadiel. Taktickú podporu poskytnú divízií 116 tryskových stíhačiek, prieskumných lietadiel a iných letúnov. Vojaci budú vyzbrojení puškami, automatmi, plynovými maskami, strojnými puškami a granátometmi. Ťažkú výzbroj si vyzdvihnú v arzenáloch, zriadených v Európe v čase berlínskej krízy z roku 1961... Divízia sa ihneď zúčastní poľných cvičení atlantického paktu, ktoré bude riadiť francúzsky generál Jacquot, pod vrchným velením najvyššieho veliteľa spojeneckých vojenských síl, generála Lemnitzeru...

Rozhodnutie sa pripravovalo v Pentagone už pár týždňov, zpravu predniesol osobne minister Macnamara, krátko pred svojím odletom do Južného Vietnamu. Niektorí pozorovatelia pripisujú zvláštny význam tomu, že prehlásenie bolo vydané práve v takejto chvíli. Macnamara totiž zdôraznil, že sa dá veľa získať z takéhoto dôkazu americkej pohotovosti a z možnosti včasnej odvety na agresiu, prv ako by si situácia vyžadovala podstatne väčší zákrok.

V kruhoch blízkyh Pentagonu sa nevyklučuje, že k podobnej hromadnej preprave celých amerických divízií môže dôjsť aj na Strednom a Dalekom východe. Niektorí vojenski dopisovatelia vo Washingtonu sú dokonca presvedčení, že v týchto plánoch sa odráža nový strategický koncept, umožnený pokrokom v leteckej doprave. Sám minister Macnamara v prehlásení zdôraznil, že od roku 1961 sa americká kapacita v obore vojenskej leteckej prepravy zvýšila o šesťdesiat percent.

Tak či onak, chystané letecké cvičenie môže presvedčiť spojencov i nepriateľov Ameriky, že Američania nemusia nutne udržovať tak silné posádky na základ-

PODZIM V KANADE

*Listy sešloutlé
upeklé sluncem u plotu do června
do barev stínů
jak malířova paleta oterfěná
v barvách se rozstane
v barvách se rodí a hne
dřevčátka u ohně baví se
a ručičkou ke vlaku kyne
Kostelík se stíechou zeleně
u cesty rozbitých kamenů
vyzvání do rytmu u ohně
tančících plamenů.*

BRITSKÉ DOPLŇOVACÍ VOLBY

Britský ministerský předseda vyhlásil v doplňovacích volbách v obvodu Kinross ve Skotsku a stal se členem parlamentu. V tradičně konservativním obvodu Luton však zvítězil kandidát strany práce a známý odborářský pracovník W. Howie rozdíllem 4000 hlasů nad konservativním kandidátem.

niach v zámoří, ale že přitom mohou rovnako účinně plnit svoje vojenské závazky voči spojencom.

Už takmer dve desaťročia Spojené štáty sa spoliehali na silné a viac-menej trvalé garnizóny v zámoří, aby odradili komunistov od agresie a súčasne presvedčili spojencov o pevnom americkom odhodlaní brániť slobodný svet. Toho času so šesťnást divízií americkej armády plná polovica slúži vo viacmenej stálych vojenských pozíciách za hranicami kontinentálnych Spojených štátov. Päť v Európe, dve v Kórei a jedna na Havajských ostrovoch. Zdá sa, že rýchlosť moderných lietadiel a skúsenosti Ameriky v budovaní a udržiavaní vzdušných mostov dovoľujú väčšiu pružnosť a v skutočnosti ešte účinnejšie plnenie vojenských záväzkov ako predtým. V každom prípade vláda prezidenta Kennedyho energicky rozširuje strategické dopravné letectvo. V porovnaní so stavom, aký bol pri nastúpení Kennedyho, strategické letectvo sa má zväčšiť štyrnásobne.

AMERICKÁ ZNÁMKA A AMERICKÉ OBIÍ

VACLAV MAJER:

Před třemi lety, v březnu 1960 bylo v zemích svobodného světa vzpomínáno stodesátého výročí narození T. G. Masaryka. Spojené Státy utily Masarykovu památku aktem zvláště významným. V pondělí 7 března 1960, v den 110. výročí Masarykových narození vydala americká vláda, v slavné sérii amerických poštovních známek "Bojovníci za svobodu" slavnostní známku Masarykovu.

V zemích svobodného světa byly Masarykovy známky vítány jako poselství Masarykova duchovního a politického odkazu zatím, co v rodné zemi Masarykové byly pohaněny zlobou komunistického režimu. Komunistický režim Antonína Novotného nedovolil, aby dopisy frankované americkou známkou T. G. Masaryka, byly v jeho rodné zemi doručovány, nýbrž byly vráceny odesílatelům s provokativní nálepkou: "Non admis — Nepřipustné". Tak hluboko, politicky i mravně, klesl režim, který ve službách Sovětů a mezinárodního komunismu zotročil československý lid. Byl to akt nenávisť, která jde až za hrob, ale i projev komunistického strachu z Masaryka, strachu z jeho učení i příkladu.

Současně však to byl také akt nepřátelství vůči americké demokracii, neboť konec konců to byla americká poštovní známka, kterou komunistický režim Antonína Novotného, provokativně potupil. Americké úřady proti tomu postupu, který byl i hrubým porušením pravidel mezinárodního poštovního styku ostře protestovaly. Avšak marně. Dopisy frankované americkou po-

štovní známkou, která byla vydána k Masarykově počtu, v zemi Masarykově doručovány nebyly. Od toho času uplynula krátká doba tři let a několika měsíců. Komunistický režim v Československu je v těžké krizi politické, hospodářské plány selhaly a skolchované zemědělství je na pokraji krachu! Komunistický tisk přiznal, že letošní sklizeň obilnin sotva stačí krýtí polovinu roční spotřeby. A tak jsme svědky toho, že tentýž režim Antonína Novotného, který na jaře roku 1960 groblánsky odmítl doručování dopisů frankovaných americkou známkou T. G. Masaryka, na podzim roku 1963 projevuje zdvořilý zájem o nákup amerického obilí. Tak vidá: americká poštovní známka byla před třemi lety odmítnuta, ale americké obilí je najednou dobré a vítané.

Tento článek je psán v době, kdy se ještě neví, jak na konec celé jednání dopadne. Domnívám se však, že je to vhodná příležitost, aby otázka doručování dopisů frankovaných Masarykovou známkou byla znovu otevřena. Stamilionový náklad Masarykovy známky byl sice úplně vyprodán během několika prvních týdnů po jejím vydání, ale je známo, že naši krajané i exulanti mají celé archy Masarykových známek uschoványch jako vzácnou památku. A jsem přesvědčen, že naši lidé doma by i nyní s nesmírnou radostí uvítali a s láskou přijali dopis frankovaný americkou známkou, která byla před třemi lety vydána k počtu výročí narození T. G. Masaryka — presidenta Osvoboditele.

HYGIENA VE PSI

Dr. J. Dvořák je vedoucím hygienicko-epidemiologické stanice v Praze 4. Nedávno vyprávěl redaktoru Rudého práva o svých zkušenostech s hygienou v obvodu, ve kterém žije na 135 tisíc obyvatel.

V Leninově ulici čp. 144 je prodejna "Pramene", kterou vede soudek Kohout. Několikrát jsme zde prošetřovali stížnosti kupujících na nekvalitní uzeniny dodávané Pražským průmyslem masným,

na nekvalitní uzeniny, na připálené zmetky Bránických pekáren, nebo na většinou zksydlé mléko ve špatně vymytých láhvích. Stěžoval si dr. Dvořák. Zjistili jsme rovněž, že prodejna zcela nepřipustně vázala některé druhy zboží na tzv. ležáky. Jaké to mělo následky? Prošli záruční lhůtu množství výrobků se tím zkazilo. Za první polovinu letošního roku jsme pouze z těchto důvodů v rámci obvodu zabavili potraviny v hodnotě 25 tisíc korun... — uzavřel dr. Dvořák své vyprávění. ab.

XIII MEZINÁRODNÍ SJEZD FILOSOFŮ

Václav Lýska

Dokončení s min. čísla.

Za to po formálním uzavření kongresu pozvali mexičtí žurnalisté sovětskou delegaci k debatě, již se účastnili Konstatinov, Oizerman a Bachmin, kteří byli zahrnuti otázkami o Číně, Maďarsku, Berlíně, destalinizaci, církevní politice, ideologické válce, míru, umění S. Svazu.

Odpovědi byly velmi charakteristické:

Ruská intervence v Maďarsku posloužila míru a všichni, kdo jsou pro něj, mají ji přijmout s potleskem. Byla proti reakci, která chtěla opakovat potlačení socialismu v Maďarsku v r. 1919. Někomu se mohlo zdát, že to bylo vmeškování do politiky Maďarska, ale žádný maďarský rolník nebyl proti sovětské vládě, která mu dala půdu. Naopak byli bychom si zasloužili nenávisť, kdybychom nebyli reakci potlačili.

Berlínská zeď byla postavena proti pronikání fašistických sabotérů. Každý, kdo nechce, aby se svět zakrýval, musí se zdi souhlasit.

Číňané hřeší dogmatismem, snaží se rozřešit dnešní problémy na základě psaných děl již před 50. lety.

Ideologické spory nevedou k válce, jsou charakteristické tím, že mezi nimi nemohou být žádné paktů nebo nařízení zavazující mysli určeným způsobem. kdežto studená válka má své atributy v diskriminaci a represáliích.

Imperialismus naložil na bedra lidstva břemeno silného a nelidského závodů zbrojení. Zesnulý papež Jan XXIII. vyslovil svým způsobem právní lidstva po smíru a jeho nástupce, zdá se, v tom směru pokračuje, což nutno ech-

valovat.

Vytvořit syntesi kapitalismu a komunismu je idea reakce, staré formy vždy ustupují novým a kapitalismus vyčerpal své schopnosti, což dokazují dvě války, které v jedné generaci zavini.

Kult Stalinovy osobnosti potlačoval kritiku a socialistickou spravedlnost, snížil se k subjektivismu a byla to epocha negativní.

Uznáváme všechny druhy umění s podmínkou, aby nebyly nudné, ale umění patří národu a jeho formy lidu málo srozumitelné a v jistém smyslu aristokratické jsou nám cizí.

Komunismus není slepotou, jak přenesl mexický filosof L. Recasens, a že nemá filosofický obsah, naopak S. Svaz vymýtil analfabetismus, má 25 milionů intelektuálů, 40% dělníků má střední školu, vynalezl kosmické lodi a marxistická filosofie udělala z něho druhou industriální moc světa.

K těmto odpovědím zajisté není třeba poznámek, spíše jen vytknutí.

V závěru zasluhuje zmínky, že také čl. filosof L. Svoboda dal po sjezdu tisku interview, v němž prohlásil, že jako filosof pracuje pro mír, který musí být zachován v zájmu lidstva. Odbývaný kongres byl významný poněvadž jeho hlavní téma byl problém člověka a je nutno věnovat větší pozornost filosofické antropologii, která v minulosti se vykládala jen periodicky a neměla zájem nutný v ohledu její jednoty a současnosti.

Avšak hlavní význam sjezdu byl v konfrontaci myšlení Západu a Východu a že otázka míru zajímá stejně obě strany.

Vyzdvihl též v tomto ohledu snahy mexického presidenta o mír, což se projevilo v jeho zahajovací řeči na kongresu, jeho iniciativu o denuklearizaci latinské Ameriky, což je fundamentální přínos právě v dnešních časech.

Nepomněl dodat, že Československo si přeje sesílení kulturních styků s Mexikem, že ač se mnohdy tam neznalo o mexické filosofii, je ceněno jeho malířství v dílech světových umělců jako Oroscio, Rivera a Siqueirose. Zakočil dojmem, jaký naň udělaly archeologické památky Mexika.

K tomu bychom dodali, že zmínění malíři byli komunisté a co se týče tak podtrhované práce o mír, velmi podivně kontrastuje s dodáváním čl. zbraní na Kubu a cvičením jejich pilotů a jiných vojenských techniků v moderní válce.

Rusko chce mírovou soutěž. Komunismus udělal mnoho pro Rusko, ale S. Státy ho nikdy nemohou přijmout. Nyní je nutno porozumění pro tuto soutěž, poněvadž oba bloky jsou tak silné, že mohou zničit život na zemi, a ne se hádati, kdo se mýlí.

Kubánci J. Portuondo hájí marx-leninismus jako jediné řešení pro svět.

Argentince M. Virasoro vyzdvihuje snahy o dorozumění, i katolická církev mluví svůj odpor proti komunismu a hledá cesty míru pro celý svět. Je to vlastně boj mezi materialisty na obou stranách, zdánlivý dualismus nemá smyslu, ruská kultura je vlastně západní jako americká. Je to stejný mercantilismus, pragmatismus, praktický smysl. Obě strany se snaží o technické ovládnutí přírody a mají charakter utilitaristický. Je zde uniformita myšlení jak u amerických kapitalistů tak u ruských komunistů. Japonci N. Sawada je pro pouka-

lé sblížení obou světů a konečnou metou je světová vláda demokratická, socialistická, federální, v níž státy mají svou autonomii. Lidé jsou všude stejní a koexistence je možná; nevěří ve válku.

M. Keale, Brazílie, Problém lidstva je lež, která tvrdí, že je nutno, aby národy volily mezi svobodou a sociálním blahobytem. Je omyl, říká-li Chruščev, že svoboda znamená mít chléb a maso. Svoboda musí mít etický obsah a přirozené sklony člověka nesmí být potlačeny oficiálním ortodoxním myšlením, které je vlastně policejním režimem nad mysliteli, filosofy a vědci.

Američan Schneider: Mezinárodní komunismus se rozpadá, poněvadž zklamal, spíše hrozí nacionální, Čína se umoudří, co se týče světa, ale soutěž mezi ekonomickým nacionalismem ruským a čínským vzbuzuje obavy.

Rakušan L. Gabriel je proti totalitarismu jak ve filosofii, tak v ostatním životě. Člověk má mít svobodu, která ovšem neškodí zájmům druhých.

Francouz L. Goldman: Je nutno dorozumění mezi Východem a Západem. Existenci nácionalismu je květ bez vůně a v tom smyslu zemřel; dal sice své epše revoluční aspekt, jelikož dal popud k studiu věd a historie znovu, ale nejvyšší francouzská generace není již existenciální, nýbrž bojuje pro univerzální vztahy.

Západní Němec P. Wilpert: Problém německého člověka na obou stranách je rozdělení jeho vlasti, je zmrzačen ve své individualitě.

Mexičtí filosofové se přirozeuě jako hostitelé vyhýbali politice, ale ve svých pracích a debatách stáli na straně spiritualistů. Zmínky zasluhuje názor C. Sepulvedy proti přeháněnému materialismu a rozpoutané ambici politické mo-

ci, které přivedly svět do dnešní krize. Zacházeli bychom příliš daleko uvádět všechna mínění, ale jedním slovem filosofové komunistických zemí hájili dle dialektického materialismu tézi, že žádný pakt nezastaví ideologický boj ani třídní a že myšlení, vůle i činnost jednotlivce mají být podrobeny sociálnímu konglomerátu čili totalitarismu, zatím co spiritualisti zejména křesťanství hájili respekt vůči individualismu člověka, který je základem všech práv a osobních svobod.

Z čl. filosofů přednesli práce L. Svoboda: Člověk a kultura, dle níž humanitární vědy mají větší význam než přírodní, ale nad oběma, že jsou díla kultury. I. Dubský: Otčina a bezstátnost. J. Bodnar: Panorama filosofie dneška, že je jen jedna filosofie i když se zdá, že jsou dvě. K. Kosić ve své práci hájil marxismus, který dle něho není mechanickým materialismem, naopak ukazuje tvořivost historického subjektu. Nikdo z obou stran není jistě nepřitelem svobody, jen každá je pojmá v rozdílné formě. Tolik asi, co jsme četli o zástupcích dnešního Československa.

V závěrečné schůzi dal zmíněný L. Tarnoi otázku Rusům, proč se v S. Svazu nedovoluje kritika komunismu, zatím co na západě se svobodně tepe přeháněný kapitalismus a nemorální individualismus, avšak byla pominuta mluvením a Rusové přešli k jiným bodům svých vývodů.

Charakteristické pro dnešní stav mezinárodní politiky byla schůze amerických a sovětských filosofů při zavřených dveřích, v níž prý se usnesli vyvarovat se války, jen dále vyměňovat názory. Rusové prý nechtějí nikomu vnucovat svůj systém, ale také si nenechají vnucovat jiný. Marxismus není prý dogma, nýbrž jen vůdčí idea.

ZKRÍVENÉ JUBILEUM

Alois Rozehnal

Dokončení z minl. čísla.
CYRILOMETODĚJSKÉ SLAVNOSTI V ZAHRANIČÍ
UNESCO zařadilo 1.100 výročí vytvoření slovanské abecedy Cyrillem a Metodem mezi světová výročí. Bulharsko, odkud vzešli tyto slovanští apoštolé, chopilo se iniciativy na poli klasické slavistiky (jazykovědy a literární historie) a uspořádalo V. mezinárodní sjezd slavistů v Sofii (I. v Praze 1929, II. ve Varšavě 1934, III. v Belhradě 1939, IV. v Moskvě 1959), k jehož zahájení (17. září 1963) se sešlo 1.200 slavistů z 30 zemí a k němuž českoslovenští lingvisté přispěli skoro 10 referáty ze všech úseků soudobé slavistiky. Bulharská akademie věd mimo to uspořádala konferenci (20.-22. května 1963) k 1.100 výročí vzniku slovanského písma a písemnictví. Pozadu nezůstali ani jihoslovanští slavisté, kteří uspořádali lingvistický kongres v Ochridu, když před ním byla podobná studijní konference uspořádána ve Vatikáně. První konferenci vědců, kteří se zabývali důsledky slovanské mise ve střední Evropě, byla však v Allendorfu u Marburgu v Německé spolkové republice.

Největší mezinárodní kongres slovanské historie mimo slovanický svět byl uspořádán v Salcburku (12.-16. července 1963) za čestného předsednictví rakouského spolkového kancléře Dr. A. Schöria. Jeho vědecké předsednictví tvořila zejména tato zvučná jména: F. Grivec (Lublana), který zemřel před zahájením kongresu, T. Behr-Splavinski (Kra-kov), F. Dvorník (Washington), R. Jakobson (Cambridge), J. Knieza (Budapešť), VI. Georgiev (Sofia), F. Dolger (Mnichov), A. Vaillant (Paříž).

Prof. F. Grivec prokázal ve své (posmrtně čtené) přednášce, že sv. Cyril a Metoděj jsou apoštolé ekumenické jednoty. T. Lehr-Splavinski se zabýval otázkou, jak cyrilometodějská liturgie pronikala do Polska. Fr. Dvorník promluvil na téma: "Význam bratří Cyrila a Metoděje pro Slo-vany a církevní dějiny"; podle československého tisku jeho "přednáška byla zlatým hřebem solnhradského kongresu." (Kato-lické noviny, Praha, 1. září 1963).

Ekumenická jednota historického díla těchto slovanských vě-rozvěstů byla také vyzdvížena v encyklice papeže Jana XXIII. "Magnifici Eventus" (13. května 1963), která zhodnotila význam tohoto jubilea pro Slo-vany jak po stránce literární tak náboženské.

ODCHUZENÍ HISTORIE
Z celé řady publikací, které vyšly v Československu u příležitosti tohoto historického jubilea lze vyčíst tyto základní znaky v novém hodnocení historie:

1. Vyloučení náboženské složky z vlivu na vývoj historických událostí tehdejší doby.
2. omezení nového hodnocení ve smyslu marxisticko-leninské

historické vědy na "společný státní život" (politickou stránku), a 3. přizpůsobení "politické stránky" nové orientaci směrem na Východ a opomíjení vlivu Západu.

Mezi novými historickými prameny tvoří výjimku objektivní práce prof. J. Poulika (The latest Archaeological Discoveries from the Period of the Great Moravian Empire"), který na základě vykopávek přichází k těmto závěrům:

"Not only the discovery of churches dating from the first half of the 9th century and from the time of the Constantine-Methodius Mission activity, but also abundant finds from the graves provide evidence of the high standard of Old Moravian material and clerical culture, especially in the second half of the 9th century A. D. at the peak of the large state unit of the Great Moravian Empire which became a serious obstacle to Frankish expansion in the eastern Slavonic countries. It can be concluded from these archaeological discoveries that while the Old Moravians certainly adopted some elements from the neighboring non-Slavonic cultural regions, at the same time they were creating their own quite individual and characteristic central European culture." (Historica I, Československá akademie věd, Praha 1959, str. 69-60.)

Naproti tomu jiná publikace Československé akademie věd (Velká Morava: Tisíciletá tradice státu a kultury, ČSAV, 1963) si zjednodušila nové hodnocení historie, když přišla k těmto závěrům:

"Byl překonán vliv nejrůznějších církví, jež pod pláštěm náboženství po dlouhá staletí zkreslovaly velkomoravskou tradici a znemožňovaly správné vidět události zasuté věky." (Str. 37.) "Po druhé světové válce... některým vědcům pomáhala právě cyrilometodějská idea porozumět a uznávat naši východní orientaci." (Str. 112.)

K ochuzení historie došlo proto, že z nového hodnocení byla vyloučena náboženská složka, která je podstatou cyrilometodějské myšlenky církevně politické a která je uložena v těchto zásadách:

1. vymanění z církevního područí bavorsko-německého, 2. liturgická řeč slovanská, která zavedením nového písma dala vznik slovanskému písemnictví, 3. církevní jednota s Římem, již nebyl na překážku ani Fotios (učitel Konstantina), neboť k rozkolu došlo téměř o sto let později (1054).

Cyrilometodějská tradice není dána alternativou Západ nebo Východ, nýbrž sloučením vlivu obou: Ut omnes unum sint! To bylo heslem unionistických kongresů na Velhradě a je i na programu II. ekumenického koncilu ve Vatikáně. 14.X.1963.

NÁVRAT BÁSNÍKA

Známy a oblíbený český básník Vladimír Holan se konečně po čtrnácti letech režimní diskriminace vrací k čtenářům. Tento nesmírně talentovaný a aktivní básník se stal spolu s ostatními marxistickými básníky obětí stalinismu, protože jeho práce se přestaly vydávat, literární pracovníci se prostě začli chovat tak, jakoby Holan neexistoval. Básník Jiří Šotola uvítal v Kulturní tvorbě (č. 43-1963) opětovně vydávání Holanových veršů ostrou kritikou těch, kteří v minulosti tohoto básníka soustavně umlčovali. Šotola říká: "Kritikové, pisatelé referátů, spisovatelští funkcionáři se téměř všichni tvářili, jako by Holan nebyl, jako by snad už nežil... Přitom Holan a za podmínek desetkrát horších než mnozí, kdo si pak stěžovali na poškození talentu, byl i v těch letech jedním z nejpracovitějších českých básníků. Na neštěstí pro čtenáře i pro tehdejší vývoj české poezie zůstal však proti své vůli sám, nezvan..."

O Holanově díle, které je ovšem všim, jen ne realističtým socialismem, Šotola píše: "Holan nevidí svět radostně a světle, nejlepší vliv nenajde, kdo by to hledal v jeho knihách, jež vycházejí a vyjdou... Můžeme se s ním přit, ale vždy s úctou k básníkovi, který mnoho prožil, který nemluví do větru, který je velká, silná, statečná osobnost. Který nelže. Který se s otevřeností a bezelstností moudrého člověka dává světu čtenářů takový, jaký vskutku je... Můžeme se přit, ale budeme mlčky a pokorně ustupovat před básníkem vždycky, když v úžasu narazíme na verše, které jsou jak otevřené okno do závrtných hlubin lidského osudu, na verše, které pomáhají kreslit nejvyšší čáru vrcholku moderní české poezie..."

"...yोजना-yaavyi-paké nkaikt ei Šotola pak ještě dodává, že Holan je básníkem, který nikdy nic nepředstírá, ba nepředstírá ani to, že je dialektický materialista. Jeho verše vždy mají jasný význam: ... Marnost, pane,

PROHLÁŠENÍ K 17. LISTOPADU

Československé studentstvo ve své většině bylo vždy avantgardou českého a slovenského národa. Proto krátce po okupaci Československa v roce 1939 nacisté využili studentských manifestací pro obnovení svobody v Československu jako záminky k uskutečnění svého plánu na odepření vyššího vzdělání okupovanému národu. Nejenom slavná Karlova universita v Praze, Masarykova universita v Brně, ale i ostatní vysoké školy byly uzavřeny. V důsledku toho nemohlo 17 tisíc studentů na vysokých školách svá studia dokončit. Více než 1200 universitních profesorů nemohlo pokračovat ve své vědecké činnosti. Téměř 2000 universitních studentů a desítky profesorů bylo zatčeno a odvlečeno do koncentračních táborů. 9 členů předsednictva Ústředního svazu československého studentstva bylo bez soudu zastřeleno. To všechno se stalo 17. listopadu 1939.

Časopisy a rozhlasové stanice svobodných zemí informovaly své národy o nacismu, který bral životy a odíral právo na vzdělání. Pařížský arcibiskup, kardinál Verdier, a westminsterský arcibiskup, kardinál Hinsley, sloužili requiem za zavražděné studenty. President F. D. Roosevelt ve svém prohlášení ke studentům světa řekl, že 17. listopadu byl dokonán první z organizovaných zločinů, které s vysočtou surovostí měly vyhladit všechny dnešní i budoucí vůdce velké a demokratické republiky. President československé vlády v exilu, dr. Beneš, generál de Gaulle a paní Rooseveltová vydali svá protestní prohlášení k národům. Oxfordská universita protestuje proti nacistickému znucení akademické svobody spolu s jinými anglickými universitami umožnila dokončení studia desítkám uprchlých československých studentů. Anglický svaz na manifestaci studentů 26 národů navrhl, aby byl 17. listopad prohlášen za Mezinárodní den studentstva. Roku 1942 byl tento návrh schválen 50 národy zúčastněnými na zasedání International Student Assembly ve Washingtoně.

Po uchvátní moci v Československu roku 1948 komunistickou stranou začaly komunistické studentské organizace oslavovat 17. listopad jako svůj svátek, přestože současně živě označily za fašisty oněch 9 zavražděných studentských funkcionářů. Dnes ještě méně mají komunisté právo dovolávat se 17. listopadu: také komunistické milice střílely do demonstrujících studentů v Praze 1949; a také komunisté stejně jako nacisté — odpírají universitní vzdělání tisícům mladých Čechů a Slováků pro jejich sociální původ nebo antikomunistické stanovisko jejich rodičů.

17. listopad tedy symbolizuje nejen nacistické, ale i komunistické popření práva na vzdělání, potlačení svobody ducha a znucení akademické svobody v Československu. A protože obdobná situace je i v ostatních komunisty ovládaných státech, znamená to ohrožení úrovně vzdělání oněch národů. A vzhledem k tomu, že znamená to ohrožení kulturního rozmachu lidstva.

Připomínajíc tento stav, prosíme, aby ve studentských a kulturních organizacích bylo učiněno vše k odvrácení této hrozby a aby byly podporovány snahy k odčinění dnešního bezpráví všude tam, kde je odíráno vzdělání z důvodů politické, rasové, náboženské a sociální diskriminace.

Za Klub svobodné kultury Roman Berka
Za Masarykův klub při Chcaské universitě Václav Lásk

...já lidí znám!... Co všechno házejí pod umrlčí vuz, aby nejel tak rychle! A co všechno před ním urovnávají, aby jel rychleji!... Ano, Šotola správně říká, že Holan doslova objevuje pro moderní českou poezii další a další oblasti a tajemství české řeči. Je vskutku tragédií české literatury, že básníci Holanova stylu byli a jsou umlčováni. M. ZVÁRA

Z DOBY TEMNA

Jindřich Středa.

Noc kolem ležení se zdala čím dál temnější. Syrá noční mlha jakoby dusila plaménky, které rudým a zlatým zámkitem šlehalý z táborového ohně. Někde ve vlhkém šeru přešlapovaly koně. V houstnoucí tmě sotva bylo možno rozeznat obrys stanu, kde spal pan nejvyšší; před stanem se nezřetelně rýsovala žerd, se které nehnuté visela promoklá korouhev s vyšitým znamením švédského lva. Kolem táboráku ještě nespalí; vedli neveselé řeči. Ti, kteří tam dokola napůl seděli a napůl leželi, byli osoby oficiální; zabláčení ovšem, otrhaní — ale podle cenných kordů na vyšíváních závěsů jste poznal rytířský původ jich všech.

"Za nic to nestojí", povídal jeden a převrátil se na koňské houby, kterou si rozestřel na mokré trávě, "po všem je veta. Ten Oxenstierna nás prodá; dohodne se s císařem pánem, a na nás se vykašle."

"Bodejt by se na nás nevykašlal", povídal druhý a kopl do ohničku, že se v něm zajiskřilo. "Vždyt my sami nevíme, či jsme. Třicet direktorů jsme měli, ano. A třináct jich vyloučilo těch druhých sedmáct — nebo opačně, dokop by si to pamatoval. Potom že prý rada direktorů není usnášeni schopná, tak že se prý ustavil sbor defensorů. A pan Ladislav ze Žerotina že prý má plnou moc od krále Fridricha, a neuznává žádný sbor defensorů. Ale král Fridrich už je na pravdě Boží, a zůstalo po něm jen to stolní stříbro. Vlastně nezůstalo, protože nikdo o něm neví. Ten Skála ze Zhoře, jak spisuje knížku o protiventství církve české, tuhle se zase hádal s panem Berkou, jak býval u krále nejvyšším hořmístrem: kde prý to stříbro zůstalo? To ví Pánbůh."

"Nesmíme na mysli klesat", namítl vousty rytmistr a kouskem kůže leštil čepel kordu. "Však víte, že doma nastal určitý vývoj. Dnes už je mydlářismus úplně zdiskreditovaný. Ja myslím, že se do roka vrátíme domů. Teď si musíme stanovit jasný program pro náš postup doma."

"Doma!" Jakoby to slovo probudilo svižného mladého rejtaře se sna. Snad opravdu snil, snad opravdu snil — snad byl do té chvíle na rodném hrade lužanském. "My si musíme uedomnit jak lid cítí doma. Svobodná Koruna česká bude radikálně katolická. Nemylte se — lid nestrčí návrat předikantů. Budoucnost patří katolicismu."

"Tak ty chceš sloužit arcidomu rakouskému?" optal se starý rytmistr. Ostatní se nevrle mračili pod opeřenými širáky.

"Habsburky smete vývoj", ujistoval rejtar. "Habsburkové zradili zásady apoštolského katolicismu, Habsburkové představují mydlářismus, který je pravým opakem opravdového katolicismu. Falckrabě Karel Ludvík, syn našeho krále Fridricha — to je pravý představitel protireformačních vy-možeností, které si už lid nedá vzít. A ten až bude českým králem, pak uděláme konfederaci s pány stavy Obojích Rakous i Koruny uherské. To je stavovský program pro Svatou říši. Co tomu říkáš, Pavle?"

Tygrí kuže se smekla s ramen harcíře, který dosud seděl schoulen opodál ohně. Napřimil se: "Ovšem že se dějí hluboké změny v táboře papeženců! Víte že sám řínský biskup Urban VIII. je nepřitelem Rakušanů, Pomalu, postupně, ale nezadržitelně se říms-

ský religion vyvíjí směrem k evanjelické pravdě. Za třista let nebudete moci rozeznat papeženského kanovníka od bratrského staršího. Za tři sta let Habsburkové dovolí v Praze na velkém rynku postavit obraz svatého mistra Jana z Husince, mučedníka Božího — uvidíte!"

"Za tři sta let na nás poroste tráva", mrzutě odušil vousty rytmistr. "Vyrostě, kozy ji spásou, nadělají koží bobky. Já chci vědět, co dělají u nás lidé dnes."

"Co dělají lidé u nás?" hlasitě provolal kyrysník, který právě vystoupil z přitmi do okruhu táboráku. "Projevují kritický postoj vůči mydlářovskému porušování katolické zákonitosti! Vy nevíte, co psal nedávno Svatý Antoníček?"

"Co je to vůbec?" nechápavě se ptali oficiři kolem ohně. "Svatý Antoníček? To je časopis pro duchovenstvo na jižní Moravě; rozumějte, tam panuje větší svoboda než v Čechách, to víte, kníže z Lichtenštejna je přespřilíš skom promitován s mydlářismem, sám tehdy na Staroměstském rynku na tom ležení... Krátce, Svatý Antoníček napsal, že nestačí o křivdách mydlářismu jenom mluvit, že se musejí také křivdy napravit. A že se ukrivdilo dobrému, opravdovému katolíkovi, když na Staroměstském rynku usekli hlavu panu Černinovi. Přímě dojemně to bylo, čist jak ještě na ležení napomínal svoje pozůstalé, aby od svatě pravdy religionu římského neustupovali, a o samospasitelně."

Církevní žádaví pochybnosti sobě nepřipouštěli. A prý, že se tato křivda musí napravit. A víte co se opravdu stalo? Nejvyšší soud dvorský znovu projednal ortel nad panem Černínem..."

"Jak to nejvyšší soud dvorský?" hněvivě ho přerušil stařík ve starosvětské šubě, kdysi obávaný zemman-sudic, ve Vladislavském Zřízení Zemském dobře sečetlý. "Pro hrdelni pře osob panských není příslušný než jedině nejvyšší soud zemský, toť ví i zák škol právnický!"

"To snad platilo za císaře Rudolfa slavné paměti, starý pane; to už dneska nikdo z mladého pokolení nepamátuje. Povídám, soud dvorský znovu projednal ortel nad panem Černínem, a ortel takový zcela vyvážil a v nic obrátil, a poctivost jemu navrátil. Ani na tom však nezůstalo; nýbrž z milostivosti Jeho Císařské Milosti poručení hlava tohoto věrného katolika, kterému za období mydlářismu bylo ukrivděno, byla na Mostecké věži vyhledána, z prostředka těch druhých hlav sundána, a poctivě podle obřadu římské Církev pochována. A pater Sidecius při tom měl řeč pěknou."

Oliromně vzrušení se zmocnilo kroužku emigrantů. Slzeli dojetím. Vyskočili, strhli kloubouky s hlav, pozdvihli čutory, začali si připíjet, mávali kloubouky, výskali, provolávali slávu.

"Vivat Ferdinandus!" volal jeden. "Opustíme-li ho, zahynem!" křičel druhý. "Opustim-li ho, nezahyne!" řval třetí. "Nezahyne! sborem volali všichni, a dali se do zpěvu:

"Říš rakouská nezahyne, sláva vlastní, císaři!"

— "Ale pánové" namítl jsem zmateně, "takhle přece nemůžete zpívat. Račte, urození a stateční rytíři, pomyslet že tahle píseň ještě není složena. To není přece možné! Tady něco není v pořádku..."

— A s tím jsem se probudil.

ORNÁ PŮDA A VĚDECKÉ PLÁNOVÁNÍ

Pražská "Práce" nedávno vypočetla, že jen za poslední čtyři roky ubylo v Československu 44 tisíc hektarů orné půdy. Plývá se prý úrodnou půdou všude, kam jen oko pohlédne. Na nejbližší půdě stojí nové hospodářské budovy a obytné domy, ačkoliv ne-daleko nich je půda méně plodná, na níž by mohly stát stejně dobře řepnice. Jinde kvalitní půda slouží závodům za skládku, leckde na ní rostě pár suchých švestek a jablo-

ni ačkoliv by mohla bohatě rodit i vícekrát do roka. A zajdete-li si dál od vesnic najdete ladem dost půli která kdysi stačila uživit nemálo lidí. Některých družstevch o této půdě tvrdí, že jsou to pastviny, ale většinou na ně ještě ani jednoho nevkročil jediný přežvýka-vec — tvrdí resolutně redaktor

Na schůzích JZD prý všichni přikývají usnesením strany a vlády o využívání půdy, ale v praxi

Dokončení na 4.

ÚSTŘEDNÍ APARÁT SE OPĚT NADOUVÁ

Jako těžké závaží leží na řídících orgánech bezduchý administrativně-byrakratický způsob řízení výroby. Když se r. 1958 komunisté pokusili dostat se ze začarovaného kruhu centralistického řízení, rozhodli se přenést řízení výroby do závodů. Přitom však po nechal ministerstvem možnost stálého vměšování se do poměrů v závodech. Kromě toho soustředili závody do nemožných koncentrací útvarů a sdružení, takže cíle, který sledovali, nedosáhli.

Dnes odčítají chyby "decentralisace" a ženou věc znovu do nových krajností: prosazují kurs byrakratického neomezeného autoritářství prostřednictvím ministerstev nebo centrálně řízených hospodářských organizací. Je to snad onen zásadní obrát ve stylu práce, jak jej slibovali na posledním sjezdu KSČ?

V r. 1958 se vychloubali, kolik tisíc úředníků decentralisaci při současně koncentraci závodů ušetřili a převedli do výroby. Dnes se jim ústřední administrativní a-

parát znovu nadouvá. Na nedávném projevu v Brně zabýval se tímto znepokojivým problémem sám prezident A. Novotný. Jen v hospodářských organizacích řízených centrálně — pravil — se počet administrativních pracovníků od poloviny roku 1962 zvýšil o 27.000 lidí. Úroveň řídicí práce se však nezvýšila, spíše naopak došlo k resignovaně.

Nikdo se tomu nediví. KSČ uplatňuje svou autoritu a uskutečňuje svou "vedoucí úlohu" podle svých starých principů: prostřednictvím svých členů ve státní správě a hospodářských orgánech. Odborná znalost je přitom vždy až na druhém místě. Prosto je komunistický aparát v hospodářství tak měnivý, těžkopádný, nabídnalý a málo výkonný. Tam, kde počet nahraňuje kvalitu a vědomosti ani jinak být nemůže. To je chronický stav komunistického hospodářství a nepomohou tu ani "kádrové" změny ve vedení ani sebeautoritativnější stranické a vládní komise.

A. II.

NAVŠTIVTE BAZAR ČS. DÁMSKÉHO ODBORU V TORONTĚ V SOBOTU 23. LISTOPADU NA MASARYKOVĚ HALE ZAČÁTEK V 12HOD. V POLEDNE

Odborí bazárů začíná a není divu, vždyť Santa Claus Parade je za rohem a od té je k vánočním svátkům už jenom skok. My nejsme výjimkou a využíváme tohoto předvánočního ruhu k našemu vlastním Bazárům. Všechny členky Dámského odboru ČSNS Toronto jsou plně zapřažené do příprav. Toto bude již třetí bazár pro nás. Je nás více a doufáme, že tentokrát poskytneme našim zákazníkům větší uspokojení.

Bazár začne 23. listopadu, v sobotu, od 12. hodin v poledne do 6. hodin večer. Místo — Masarykův Dům, 212 Cowan Avenue, Toronto.

Připravujeme několik nových atrakcí! Umělecká výstava, organizovaná sestrami Michalovskou, Steinskou a Mikuleckou určitě zaujme každého. Vystavené budou obrazy, sošky, keramiky, vyšívky, sklo a ostatní předměty čs. folkloru. Vaše děti najdou zábavu a odměny v dětském koutku, kde na ně dohlídnou sestry Pieblová a Rhonová. Loni měly naše tajemné balíčky (Surprise packages) tak velký úspěch, že letos budou dvě kategorie — pro děti jenom a dále pro dospělé. Sestra Plíšková již pilně balí a připravuje tato překvapení pro nás. Radmila Jeřábková bude obklopená krásnými "šperky", kterým dámy určitě neodolají. Sestra Medunová shání knížky a desky na svůj stůl — bude mít pěkný výběr v českých i anglických, malých i velkých. Malované talíře Blue Monutain keramika a ostatní vhodné vánoční dárky budou v oddělení sestry Žouželkové. Hospodyně se budou zajímat o zboží sestry Třešňákové — domácí marmelády, povidla a báječné čerstvé usazené, vonící hříbky, nasbírané v Kanadě! Sestra B. Jeřábková se obklopí dětskými věcmi. Všechny ruční práce, hodící se pro děti a nebo pro miminka, jako hračky a šití nebo pletené šatičky, budou po jejím dozorem. Sestra Feldmanová organizuje prodej zástěr (každá bude jiná!), sestra Vieznerová má vánoční stůl ručně dělané folklorové práce a sestra Turková dohlíží na veškeré ostatní ruční práce (jako krásné, ručně dělané, velké ubrusy atd.).

Letos máme hodně pěkných cen v tombole. Zimní pneumatiky, puška, dětský nábytek, psací stroj, Blue Mountain keramika a mnoho jiných. Sestra Čápková má toto vše na starosti a bude prodávat ještě další listky na bazár.

Domácí pečivo jde vždycky rychle na odbyt. Každým rokem jej máme víc a vždy se najde někdo, na koho se už pořádně nedostalo. Sestra Martinková nás letos ujišťuje, že jenom koláčů bude mít celé stovky! Mimo toho bude na prodej velký výběr dor-

tů, a ostatních dobrot a sladkostí. Nějaká šťastná osoba opět bude mít možnost vyhrát pravou, perníkovou chaloupku. A po všem tom chodění a nakupování se snadno vyhladoví. Sestry Čigalová, Roušalová a Forest-Smajzlová se postarají o vaše žaladky a budou mít připravené různé lahůdky, jako chlebičky, saláty, uzené a vepřové maso, samozřejmě kávu a koláče a výtečnou dršťkovou polévku!

Nejvíce jsme snad hrdí letos na to, že konečně přicházíme s prvním vydáním naší vlastní kuchařské knížky, obsahující recepty známých čs. moučníků a ostatního pečiva. Plánovaly jsme ji už dlouho a tento rok, s obětavou prací několika žen a hlavně redaktorky E. Feldmanové, jsme tuto knížku daly dohromady a věříme, že se bude hodit každé hospodyně. Mnoho Kanadčanů vyslovilo zájem o tyto recepty. Nezapomínejte při vánočním nákupu, že takováto knížka je velmi vytýnaným dárkem, nejen pro vaše kanadské známé, ale hlavně pro všechny mladé dívky, které by opravdu chtěly zkusit nějaké ty koláče a nebo zákusky, ale jsou většinou odkázány na české recepty v grammech. Přijďte na náš Bazár a prohlédněte si všechno dobře, určitě najdete něco, co se vám zalíbí. Vaše peníze pomohou mnoha ubohým a chudým lidem a dětem. Nezapomínejte, že vstupné je volné. Těšíme se, že se tedy všichni sejdem v Masarykově Domě 23. listopadu! E. Vieznerová.

DEAN RUSK A VÝCHODNÍ EVROPA

V projevu, který přednesl na hebrejské universitě v Cincinnati, dal americký ministr zahraničí Dean Rusk nové závazné ujištění, že Spojené státy nemění zásady a cíle své zahraniční politiky a že je neustanou prosazovat ani v novém ovzduší lepších vztahů mezi západem a východem. Ministr Rusk zejména zdůraznil, že Spojené státy nezapomněly na osud národů za železnou, jejichž postavení jim není lhostejné. Amerika nepřestává věřit, že tyto státy mají být svobodné a stejné je přesvědčena, že by se mělo sjednotit Německo. Spojené státy se nemohou smířit s nynější situací, která ponechává v této části Evropy nespelněny spojenecké sliby z druhé světové války. Jestliže se postup americké zahraniční politiky přizpůsobuje novému vývoji v mezinárodních vztazích, neznamená to, že Spojené státy mění své zásady a cíle.

Jak vysvětlil ministr Rusk, Spojené státy právě v této situaci nehodlají složit ruce a chtějí v současné době uvolněného napětí učinit vše, co je v jejich

ORNÁ PŮDA...

Pokračování ze strany 3

ji nechávají dále ladem. "Práce" volá po nových komisích, které by prověřily využití půdy a stanovily konkrétní cíle v obdělání každého kousku země. Do roku 1970 může se prý tímto způsobem "zúrodnit" nejméně 200 tisíc hektarů půdy, která se v minulých letech takto "ztratila". To je plocha, z které může přibýt navrch naší spotřební misy pořádné koláče a masa — blouzní v závěru fantasta z "Práce", jakoby nevěděl, že ještě nikdy žádná komise nic nevyřešila.

ah.

SOKOL MONTREAL

Minulý měsíc naše Jednota pořádala již 4. ročník Tennisového Turnaje při překrásném počasí a za účasti 16 hráčů — členů Jednoty a hostů. Vítězem se stal již po druhé za sebou br. Ivan Velan, který ve finale vyhrál nad br. Inž. J. Hanušem. Pohár úcty vyhrál náš všestranný sportovec Standa Skála, náčelník jednoty. Byli jsme poctěni návštěvou čs. nejoblíbenějšího a všemi známého, nestárnoucího sportovce, v exilu dleho v New Yorku — Pepy Malečka, který předal pohár vítězi. Přijel spolu se svým kolegou-sportovcem Slávon Kosteleckým navštívit zdejšího slavného hokejistu Maurice Richarda z Montreal Canadian. Jos. Maleček-St. Skála a Sl. Kostelecký-Zd. Přivítal sehrálý exhibičně čtyřhra. Naši milí hosté přislíbili účast na příští rok.

Za měsíc říjen průměrná návštěva v tělocvičně za jedno cvičení: — žáci 17, dorost 4, Muži 8. 8. — zákyňe 12, dorostenek 3, ženy 4. Br. náčelník organizuje nový nábor do tělocvičny, hlavně dorostenky a ženy jejíž stále ubývá. Pro tento účel získal novou vedoucí pro dorostenky, která byla na minulých gymn. závodech Provincie Quebec na druhém místě v pořadí. Pro ženy je v programu rytmika, která by zpestřila cvičení a vzbudila větší zájem. Muži hrají objednanou nohejbal po cvičení, každý čtvrtek od 1/2 10 do 11 večer. Br. Sládek, vedoucí ping-pongového odboru již získal místo na hrani v Manoir N.D.G., Decarie blyd. Pravidelné tréninky zahájíme každé úterý večer od 8 h. Zde budeme moci hrát tennis příští sezonu. Je zde 5 tenisových courtů.

V sobotu 2. listopadu pořádala naše Jednota velmi zdílová zábavu — Vinobraní Mikulášská nadílka spojená s dětským zábavním programem se bude opět konat v sobotu 14. prosince v restauraci Nash. Tamtéž bude ve 3 p.m. vylosování Vánoční Tombola, která je ve prospěch našeho dorostu.

Lyžařský odbor pod vedením br. F. Bartoše připravuje bohatou sezonu. Na pořadu jsou večírky s promítáním lyžařských filmů, učení nových lyž. metod pro začátečníky i pokročilé, a zájezdy do Laurentských hor. Vyvrcholení sezony bude zájezd na závody Kanadského Sokola do Battavy v únoru. Zájemci a milovníci tohoto bílého sportu nechte o sobě vědět a přihlašte se.

silách, a by uvnitř sovětského blok povzbudily síly, které směřují k větší státní nezávislosti a k větší svobodě jednotlivce. Spojené státy vítají tyto snahy, jež se objevily spontánně v jednotlivých státech za železnou oponou a které už v některých případech vedly k samostatnějšímu a na Moskvě méně závislému postoji těchto států.

Ministr Rusk připomněl, že komunistické státy střední Evropy se snaží zvýšit svůj obchod s Amerikou a i jinak s ní navázat širší styky. Totéž platí o jejich stycích se západní Evropou. Spojené státy mají pro tyto snahy vtlak porozumění a budou je podporovat, zvláště pokud se budou také týkat volnější výměny informací a rozšíření osobních styků. Amerika chce vidět jak čs. obchodní představitelé, tak i čs. studenty na svých universitách a

EVROPSKÁ LÉKARNA

posílá

LÉKY DO ČSSR

Rychlá a přesná dodání

HILARY'S DRUG STORE

344 BATHURST ST.

TORONTO

Tel.: EMpire 8-1059

Ušetřete na nábytku,

kdž nakoupíte přímo v továrně

UNITED FURNITURE FACTORIES

Showrooms

511 KING ST. W. - EM. 8-7316

Stereo HI-FI importujeme přímo

z Německa

3 POKOJE \$ 159.00

\$ 150.—

SLEVA NA VÝLETNÍ

LETENKU

AIR & OCEAN

TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,

(roh Yonge St.)

TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,

Notář.

Boboslužby v rodném jazyce se konají každou neděli o 11. hod. ráno v čs. baptistickém kostele na 1624 Queen Street West.

Zpívá pěvecký sbor.

Každý srdečně zván.

Rev. J. Novák, Tel. 762-5960

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE

SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POŽAR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

KONĚ DO OSTRAVSKÝCH DOLŮ

Právě ve dnech, kdy se prezident A. Novotný při letošním Dni horníků chlubil, že ostravským horníkům se podařilo překonat "světový rekord v těžbě uhlí kombajnem", vyšla v Hospodářských novinách zajímavá kursorka, kterou by bylo neodpuštělné přejít mlčením, tak výrazně ilustruje dnešní poměry v komunistickém hospodářství.

Jde vlastně o komentář k pořadu ostravské televise "Negorický uzel". Televizní reportér zastavoval ostravské chodce otázkou: "Co byste řikal, kdybychom v našich dolech začali znovu používat koni při těžbě uhlí?" Většina z nich dolehla na otázku reagovala pokrčením ramen a rozpačitým úsměvem. Pravdu však měl ten občan, který vzal otázku vážně — tvrdí Hospodářské noviny — a prohlásil: "Znamenalo by to návrat nejméně o dvě stě let nazpět."

Jak k uvedenému televiznímu pořadu došlo? Redaktoři ostravské televise totiž zjistili, že v ostravských dolech chybí stovky důlních lokomotiv a ostravské doly tím přicházejí denně o dvacet tisíc tun uhlí. Československé strojírenství tyto lokomotivy nevyrábí již několik let, protože se připravuje se souhlasem Státní plánovací komise, na tzv. specializaci strojírenské výroby, jak ji plánuje Comecon. A zatím tvrdí reportéři — jde většinou již o "ba-

umožní jim na nich pobyt. Amerika však také chce, aby i její studenti směli studovat na učilištích



ČESKÁ CUKRARNA

V HAMILTON

doporučuje

videlkové dorty

mandlové a ořkové

české punchové dorty

a výborné zákusky

JOE'S

BAKERY & COFFEE SHOP

512 KING ST. E. — JA 2-7128

Nasitíte naši kávu!



L. LUNSKÝ, OPTIK

Prohládky očí - Zhotovení brýlí

Prvotřídní kvalitě

Korofima česká

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí

veškerý Plumbing Heating, spravy a

nové práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING

COMPANY

Volejte LE 3-8396

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTAR

347. BAY STREET

Suite 210

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1



NOVÉ KOZICHY

NA MÍRU. PŘE

MODELOVÁNÍ

Zboží se zárukou

Odborné opravy

FRANK PECH

238 KING ST. E., HAMILTON,

Ontario - Tel.: JA 2-8928

BOLESTI HLAVY JSOU ČASTO VAROVÁNÍM PŘED NEBEZPEČÍM

I když bolesti hlavy jsou nepříjemné, člověk má být za ně vděčen, neboť ukazují, že něco není v pořádku v těle. Můžeme je přirovnat k červenému světlu na kolejičkách, které varuje a vybízí zastavit, pozorovat a poslouchat.

Bolesti hlavy mohou oznamovat,

že něco není v pořádku s játry, žlučkou, a varují, aby nesnáze byly odstraněny dříve než nabudou vážnějšího rázu.

Nalezají se v různých částech hlavy. Místo obyčejné ukazují na jistou část těla, která je zachráněna. Tato původní chyba, způsobující bolesti hlavy, musí být nalezena a napravena.

v Československu a aby volně a bez překážek směli příbuzní návštěvovat své příbuzné. bičky" z let 1913 a v nejlepších případech z dob před Mnichovem. Sloužily tedy víc než dost.

Za této situace nezbylo prý technikům a plánovačům na dolech nic jiného, než žádat do plánu práce několik tisíc koní a dvojnásobný počet lidí k jejich obsluze — říkali Hospodářské noviny.

Jde sice jen o kursorku, kterou můžeme vzít jako satiru. Satira je však vždy od toho, aby tepala společenské vady a pošetilosti. Dodnes se ani ostravská televise ani Hospodářské noviny nedočkaly odpovědi "z kompetentních míst", jak zní stará novinářská fráze. Patrně vysílání talo do žití. Byrokratičtí šimlové, kteří mají tento případ na svědomí se dosud z této kritiky nevzpamatovali.

Jen aby si to nakonec neodnesli jen ti televizní reportéři za to, že "znužili" kritiku k vyvolání chmurného dojmu o skutečnostech, jež oficiální představitelé strany a vlády, v čele s prezidentem Novotným, tak rádi lakují ve svých projevech na růžovo.